

**UCHWAŁA NR XXX/317/2020
RADY MIEJSKIEJ MIELNA**

z dnia 11 grudnia 2020 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar
Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 i 1378), w związku z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218), Rada Miejska Mielna uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Mielna.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej Mielna

Tadeusz Jarząbek

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2021-2025

I. WPROWADZENIE.

Powszechne postrzeganie przemocy opiera się na założeniu, że jest to każdy akt godzący w osobistą wolność jednostki, zmuszanie jednostki do zachowań niezgodnych z jej wolą. Istnieje jednak wiele problemów związanych z omawianym zjawiskiem. Określenie definicji przemocy wymaga zwrócenia uwagi na pewne aspekty. Po pierwsze przemoc wynika z działania człowieka, które nie jest przypadkowe. Jest zawsze intencjonalna, co jednak nie musi oznaczać, że ludzie dopuszczający się takich zachowań działają z premedytacją. Po drugie przemoc na pewno narusza prawa i dobra osobiste jednostki, uniemożliwia jej samoobronę oraz powoduje jakieś szkody. Tak więc przemoc domowa to „Działania lub rażące zaniedbania dokonywane przez jednego z członków rodziny przeciwko pozostałym, wykorzystujące istniejącą lub stworzoną przez okoliczności przewagę sił lub władzy i powodujące u ich ofiar szkody lub cierpienie, godzące w ich prawa lub dobra osobiste, a w szczególności w ich życie lub zdrowie (fizyczne lub psychiczne)”.¹ Przemoc obejmuje wszelkie zachowania brutalne, które naruszają wolność osobistą jednostki i nie liczą się z jej dobrem. Przy czym muszą zaistnieć pewne warunki, by akt czy zachowanie uznać za przemoc. Przede wszystkim jednostka, która ją stosuje, realizuje jakieś swoje cele. W wielu przypadkach trudno jednak ustalić, czy sprawca działał, mając na względzie tylko własne interesy czy też interesy ofiary lub nie był świadom szkodliwości swojego postępowania. Poza tym przemoc jest możliwa tylko wtedy, gdy istnieje nierównowaga sił. Jest ona nadużyciem przewagi fizycznej lub społecznej, po to, aby wymusić na drugim człowieku określone zachowanie.

II. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY.

Pojęcie przemocy często jest używane zamiennie z agresją. Niektórzy uważają te zjawiska za tożsame, inni próbują je rozdzielać. Różnica między przemocą a agresją polega na różnych celach tych zjawisk. Agresja za cel przyjmuje zaszkodzenie ofierze, podczas gdy celem przemocy jest wywarcie określonego rodzaju wpływu, jak np. zmuszenie jednostki do określonego zachowania. Przy czym w agresji zadanie cierpienia jest jednym z głównych celów. Rozróżnienie zjawisk opiera się na wewnętrznych motywach działania sprawcy. Jednak o granicy między zadaniem cierpienia a zaszkodzeniem ofierze decydują niejednokrotnie nie intencje, a siła ataku oraz odporność ofiary. Poza tym zachowanie agresora może być spowodowane również motywacją nieświadomą. Na pewno nie ma wątpliwości, co do tego, że agresja jak i przemoc to obydwa zachowania negatywne i nic ich nie usprawiedliwia.

Przemoc domowa charakteryzuje się zaburzonymi relacjami pomiędzy członkami rodziny. Przejawia się w brutalnym zachowaniu, stosowaniu specjalnego repertuaru słownego czy innych wyszukanych metod, których celem jest zaszkodzenie drugiemu domownikowi. Członkowie rodziny

¹ J. Mellibruda, *Wybrane problemy patologii życia rodzinnego*, (w:) *Psychologia. Podręcznik akademicki. T. III*, (red.) J. Strelau, GWP, Gdańsk, 2000

zamiast udzielać sobie wsparcia, pomocy często poniżają się ograniczając sobie wzajemne prawo do bezpieczeństwa i szacunku.

Przemoc w rodzinie obejmuje dwa typy przemocy ze strony osób dorosłych (nadużycia wobec współmałżonka oraz nadużycia wobec dziecka), dwa typy przemocy ze strony dzieci (nadużycia wobec rodziców oraz nadużycia wobec rodzeństwa) oraz jeden typ przemocy ze strony dzieci i dorosłych (nadużycia wobec osób starszych). Przedstawia to poniższy schemat:

Rysunek 1. Schemat przemocy w rodzinie.

Powyższy rysunek przedstawia międzypokoleniowy cykl (obieg) przemocy, w którym ofiary stają się napastnikami. Ofiarami mogą być zarówno dorośli, dzieci, jak i osoby starsze. Działa tutaj mechanizm naśladownictwa, czyli przyswajania sobie przez dziecko zachowań społecznych. Istnieje duże prawdopodobieństwo, że dziecko doświadczające przemocy, będzie również kiedyś stosowało przemoc wobec innych, czy to członków rodziny czy rówieśników. Dużą rolę w rozwoju dziecka i jego stosunku do ludzi i otoczenia odgrywa rodzina. W domu rodzinnym człowiek może wyrazić siebie w sposób emocjonalny i indywidualny. To, jakie zadania będzie spełniać rodzina, zależeć będzie od panującego w niej klimatu wychowawczego i kultury. Stosunki rodzinne oparte na wzajemnej przyjaźni i zaufaniu oraz doznawanie uczucia miłości, spokoju i szczęścia przez dziecko, pozwala mu znosić niepowodzenia, zachować wiarę w siebie, budować pozytywny obraz świata i kształtować prawidłowe relacje z innymi. Natomiast rodzina skłócona, zdeorganizowana i chora społecznie rozwija w dziecku niewłaściwe postawy wobec świata, otoczenia i innych ludzi, co w konsekwencji może prowadzić do stosowania przemocy.

III. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE MIELNO.

W ramach zadań wynikających z Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mielnie podjął szereg działań zapobiegających występowaniu zjawiska przemocy oraz pomocy osobom dotkniętym przemocą a także działań wspierających. Kontynuowana była działalność Punktu Poradnictwa dla Ofiar Przemocy, gdzie prowadzono regularne poradnictwo psychologiczne, prawne, terapeutyczne i informacyjne. Z porad udzielonych ofiarom przemocy skorzystały 24 osoby. Pracownicy socjalni udzielali informacji o prawach przysługujących osobom dotkniętym zjawiskiem przemocy. Działali również interwencyjnie na zgłoszenia anonimowe i telefoniczne. Pomoc dla sprawców przemocy – w siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej udzielono specjalistycznej pomocy osobom stosującym przemoc w rodzinie. W 2019 r. sprawcy przemocy mogli skorzystać z poradnictwa indywidualnego psychologa i terapeuty uzależnień.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Koszalinie prowadziło zajęcia korekcyjno-edukacyjne dla sprawców przemocy.

Celem działania Zespołu Interdyscyplinarnego jest koordynowanie systemu przeciwdziałania przemocy domowej na najniższym szczeblu samorządu terytorialnego – w obszarze gminy. Zespół to grupa ludzi, specjalistów z różnych dziedzin, zajmująca się rozwiązaniem konkretnego problemu przy wykorzystaniu zasobów będących w dyspozycji każdego z członków takiego Zespołu. Jego funkcjonowanie określone jest w drodze porozumień zawartych między gminą a podmiotami niosącymi pomoc osobom doznającym przemocy w rodzinie. Zespół dokonuje analizy sytuacji osoby dotkniętej przemocą w rodzinie, poprzez wypełnianie formularzy Niebieskich Kart. Organizowane są także spotkania z osobami podejrzanymi o stosowanie przemocy w rodzinie. W ramach procedury „Niebieskie Karty” w 2019 r. objęto pomocą 42 osoby.

Liczba wszczętych procedur Niebieskich Kart, które wpłynęły do Zespołu Interdyscyplinarnego w Mielnie w poszczególnych latach:

Tabela 1. Liczba wszczętych procedur Niebieskich Kart.

Rok	2018	2019	2020 (do października)
Liczba	15	10	11

W 2018 roku zostało założonych 15 Niebieskich Kart, z czego: 12 przez Policję, 1 przez pracownika MOPS, 1 przez przedstawiciela oświaty, a w jednym przypadku została założona wspólnie przez Policję i przez przedstawiciela oświaty. W 2019 r. założonych zostało 10 Niebieskich Kart, z czego 7 przez Policję, a 3 przez przedstawicieli MOPS. Do końca października 2020 r. wszczętych zostało 11 Niebieskich Kart, wszystkie założone przez Policję. W 10 spośród 15 Niebieskich Kart z 2018 r. w formularzu NK-A zaznaczono, że osoba podejrzana o stosowanie przemocy nadużywała alkoholu, w NK z 2019 roku – 8 osób podejrzanym o stosowanie przemocy nadużywała alkoholu, a w 2020 r. – 10 osób. Członkowie grup roboczych i Zespołów Interdyscyplinarnych współpracują ze sobą na rzecz poprawy sytuacji w rodzinach, gdzie prowadzona jest procedura „Niebieskie Karty”.

IV. ZAŁOŻENIA PROGRAMU.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie skierowany jest przede wszystkim do (adresaci programu):

- ofiar przemocy w rodzinie (w tym: dzieci, współmałżonków, partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób niepełnosprawnych),
- sprawców przemocy w rodzinie,
- świadków przemocy,
- przedstawicieli władz lokalnych,
- przedstawicieli instytucji służb pracujących z dziećmi, w tym oświaty,
- policji,
- wymiaru sprawiedliwości,
- służby zdrowia,
- księży,
- mieszkańców Gminy Mielno, którzy w życiu prywatnym lub zawodowym stykają się z problemem przemocy.

V. CELE PROGRAMU.

Głównym celem programu jest przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie poprzez tworzenie kompleksowego systemu wsparcia dla osób zagrożonych i uwięzionych w przemoc w rodzinie.

Cele szczegółowe:

- 1) Systematyczna edukacja środowiska lokalnego.
- 2) Zwiększenie dostępności i efektywności działań profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie adresowanych do różnych grup odbiorców.

- 3) Zwiększenie kompetencji zawodowych pracowników służb i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.
- 4) Uruchomienie Punktu Poradnictwa dla Ofiar Przemocy.

L.p.	Zadania	Realizatorzy	Wskaźniki realizacji	Źródło finansowania	Termin realizacji
1.	1. rozpowszechnianie broszur i ulotek dotyczących zjawiska przemocy oraz umieszczanie informacji w gablotach na terenie gminy 2. publikowanie na stronie internetowej MOPS informacji o lokalnym systemie pomocy i wsparcia osób uwikłanych w zjawisko przemocy domowej 3. udział w ogólnopolskich kampaniach i projektach dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Urząd Miejski w Mielnie, MOPS, Szkoły, Biblioteki, Policja, Straż Gminna, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	- ilość zakupionych broszur i ulotek - ilość informacji o lokalnym systemie przeciwdziałania przemocy - liczba ogólnopolskich kampanii i projektów, w których brano udział	- środki własne - środki z budżetu państwa - środki pozabudżetowe	2021 - 2025
2.	1. udzielanie kompleksowej pomocy i wsparcia osobom doświadczającym przemocy oraz stosującym przemoc 2. oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie poprzez program korekcyjny dla sprawców przemocy 3. realizacja programów edukacyjnych skierowanych do dzieci i młodzieży	Zespół Interdyscyplinarny, PCPR, Szkoły, MOPS	- ilość spotkań członków zespołu interdyscyplinarnego z osobami doświadczającymi przemocy oraz stosującymi przemoc - liczba założonych „Niebieskich Kart” - ilość osób skierowanych do uczestnictwa w programie korekcyjnym - ilość zrealizowanych programów	- środki własne - środki z budżetu państwa - środki pozabudżetowe	2021 - 2025

3.	1. szkolenia z zakresu przeciwdziałania przemocy dla przedstawicieli służb i instytucji gminnych 2. szkolenia dotyczące zjawiska przemocy dla przedstawicieli organizacji pozarządowych działających w tej strefie	MOPS	- ilość przeprowadzonych szkoleń - ilość przeprowadzonych szkoleń	- środki własne - środki z budżetu państwa - środki pozabudżetowe	2021 - 2025
4.	1. dyżury specjalistów (m.in. psychologa, pracownika socjalnego, członka zespołu interdyscyplinarnego) 2. gromadzenie i udostępnianie informacji o instytucjach i organizacjach pomocy osobom dotkniętym zjawiskiem przemocy domowej 3. spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przemocy	MOPS, Zespół Interdyscyplinarny	- liczba porad udzielonych ofiarom przemocy - liczba rodzin objętych działaniami pomocowymi - ilość spotkań członków Zespołu Interdyscyplinarnego o ds. Przemocy	- środki własne - środki z budżetu państwa - środki pozabudżetowe	2021 – 2025

VI. INSTYTUCJE I ORGANIZACJE ORAZ SŁUŻBY WŁĄCZONE DO REALIZACJI PROGRAMU.

- 1) Urząd Miejski w Mielnie.
- 2) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mielnie.
- 3) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- 4) Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
- 5) Posterunek Policji w Mielnie.
- 6) Jednostki pomocnicze gminy.
- 7) Placówki oświatowe.
- 8) Instytucje kultury.
- 9) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Koszalinie.
- 10) Kuratorzy Sądowi.
- 11) Organizacje pozarządowe.

VII. OCZEKIWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU.

- 1) Udzielenie profesjonalnej pomocy ofiarom i sprawcom przemocy w rodzinie.
- 2) Wzrost liczby osób profesjonalnie pomagającym ofiarom i sprawcom przemocy domowej w rodzinie.
- 3) Zwiększenie świadomości mieszkańców gminy na temat zjawiska przemocy domowej.

- 4) Podwyższenie kompetencji służb zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie.
- 5) Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa członków rodziny doświadczających przemocy w rodzinie.
- 6) Usprawnienie systemu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą.
- 7) Profilaktyka pośród sprawców przemocy poprzez edukację o konsekwencjach stosowania przemocy w rodzinie.

VIII. EWALUACJA I MONITORING.

Program będzie ewoluowany w pierwszym kwartale roku przez coroczną ocenę wskaźników realizacji celów programu. Bieżący monitoring zjawiska i skali zjawiska przemocy prowadzony będzie przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Przewodniczący Rady
Miejskiej Mielna

Tadeusz Jarząbek

Uzasadnienie

Konieczność podejmowania działań zapobiegających występowaniu przemocy w rodzinie wynika z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218). Opracowanie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie jest zadaniem obligatoryjnym dla gmin i wynika bezpośrednio z art. 6 ust. 2 pkt 1 przywołanej ustawy. Realizacja programu to obowiązkowy i niezbędny element gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Dokument W opracowaniu Programu przyjęto założenia o kontynuacji celów i działań z Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar na lata 2014-2016. Zakłada się realizację zadań tj. systematyczna edukacja środowiska lokalnego; zwiększenie dostępności i efektywności działań profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie adresowanych do różnych grup odbiorców; zwiększenie kompetencji zawodowych pracowników służb i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie; uruchomienie Punktu Poradnictwa dla Ofiar Przemocy. Program określa działania, które angażują wiele służb, instytucji oraz organizacji do odpowiedzialności za ich realizację.